

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku M. Ł.
przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Ł., R.
w likwidacji w Ł. i Miasta Ł.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 lipca 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi
z dnia 23 czerwca 2015 r., sygn. akt III Ca 815/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1.350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł oraz na rzecz Miasta Ł. kwotę 900 (dziewięćset) zł - tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście

wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu jakemu służy skarga kasacyjna i postępowanie wywołane jej wniesieniem służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., tylko bowiem w razie spełnienia jednej z nich, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik wnioskodawcy M. L. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 września 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt. 1, 2 oraz 4 k.p.c.

Istotne zagadnienie prawne sprowadzało się do pytania, „czy możliwość doliczenia do okresu zasiedzenia, na zasadzie art. 176 k.c., czasu posiadania poprzednika, dotyczy tylko sytuacji przeniesienia posiadania samoistnego nieruchomości, czy też obejmuje sytuację, w której początkowo poprzednik przenosi tylko posiadania zależne nieruchomości, będąc nadal jej posiadaczem samoistnym, ale następnie rezygnuje z posiadania samoistnego, a aktualny posiadacz nieruchomości dokonuje w związku z tym faktem zmiany podstawy swojego posiadania z zależnego na pierwotny”.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem o charakterze prawnym powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Jeżeli w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien to zagadnienie precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych ocen

(por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11).

Wskazane w skardze kasacyjnej pytanie nie stanowi zagadnienia prawnego w powyższym rozumieniu, ponieważ zostało już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., V CSK 269/12 (nie publ.), wskazano, że przy zmianie posiadacza tylko zachowanie ciągłości posiadania pozwala na doliczenie posiadania poprzednika do okresu zasiadywania rzeczy. Ciągłość posiadania nie jest jednak domniemywana, ale musi zostać wykazana zgodnie z art. 176 § 1 k.c. Następcą nie będzie jednak ten, kto objął rzecz, z której posiadania poprzedni posiadacz zrezygnował.

W ocenie pełnomocnika wnioskodawcy przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniała także potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym. Uzasadniając tę przesłankę autor skargi kasacyjnej wskazał, że na tle art. 176 k.c. w orzecznictwie sądowym formułowane są rozbieżne poglądy w zakresie możliwości doliczenia czasu posiadania poprzedniego posiadacza w przypadku samowolnego zawładnięcia rzeczą, bądź też samowolnej zmiany posiadania z zależnego na samoistne.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga jednak wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

Szczegółowa analiza przywołanych w skardze kasacyjnej orzeczeń nie pozwala na stwierdzenie, że powołana przesłanka została wykazana. Nie występuje rozbieżność pomiędzy powołanym w skardze postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1996 r., I CKN 40/96 (nie publ.) a przywołanym już postanowieniem z dnia 24 maja 2013 r., V CSK 269/12. W pierwszym z nich

Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że samowolne objęcie nieruchomości we władanie, mające charakter posiadania samoistnego, nie wpływa na ocenę dopuszczalności zasiedzenia. Problem ten należy wyraźnie odróżnić - czego autor skargi kasacyjnej nie dostrzegł - od oceny możliwości doliczenia okresu posiadania przez poprzednika. Między przywołanymi orzeczeniami nie zachodzi więc powołana w skardze rozbieżność.

Uzasadniając przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. pełnomocnik wnioskodawców sformułował ponadto pytanie, „czy istnieją różnice w zakresie uzewnętrznienia woli posiadacza władania rzeczą dla siebie w przypadku zmiany posiadania z zależnego na samoistne, w stosunku do manifestowania tegoż czynnika psychicznego w przypadku objęcia rzeczy od razu w posiadanie samoistne oraz czy posiadacz ma obowiązek wykazywania, że wszelkie akty zamanifestowania zmiany jego posiadania na zewnątrz nie są pozorne”.

Tak sformułowane pytania oraz jego uzasadnienie nie dały podstaw do przyjęcia, że w sprawie wystąpiła powołana przesłanka. Z istnieniem "poważnych wątpliwości" interpretacyjnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. nie można bowiem utożsamiać odmiennego od zapatrywań sądu II instancji stanowiska strony postępowania, jeżeli nie opiera się ono na odpowiednio pogłębionym wywodzie jurydycznym wskazującym na możliwość odmiennej interpretacji przepisu przy zastosowaniu tej samej metody wykładni lub odmiennych jej wyników przy zastosowaniu różnych metod wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 listopada 2012 r., III SK 19/12, nie publ.).

Skarga kasacyjna nie jest również oczywiście zasadna. Sąd drugiej instancji dokonał zgodnej z prawem i wynikającymi z orzecznictwa Sądu Najwyższego dyrektywami, oceny ustawowych przesłanek w świetle konkretnych ustaleń faktycznych. Zaskarżone orzeczenie nie jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami oraz z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z § 7 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 6 w zw. z 12 ust. 4 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 490)

jw